

## ŚRODOWISKO (Ś)

### Lasy w % powierzchni ogólnej – lesistość

*wskaźnik struktury*

$$= \frac{\text{powierzchnia lasów (stan w dniu 31 grudnia) [w ha]}}{\text{powierzchnia ogólna [w ha]}} \times 100$$

### Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w % powierzchni ogólnej

*wskaźnik struktury*

$$= \frac{\text{powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 grudnia) [w ha]}}{\text{powierzchnia ogólna [w ha]}} \times 100$$

### Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności

*wskaźnik struktury*

$$= \frac{\text{liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 100$$

### Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczenia (odprowadzone do wód lub do ziemi)

*wskaźnik struktury*

$$= \frac{\text{ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane [w dam<sup>3</sup>]} }{\text{ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia [w dam<sup>3</sup>]} } \times 100$$

### Odpady komunalne (stałe; bez wyselekcjonowanych) zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca w kg

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{zebrane odpady komunalne w ciągu roku [w t]} \times 1000}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

### Udział odpadów zabranych selektywnie w % odpadów zebranych ogółem

*wskaźnik struktury*

$$= \frac{\text{odpady zebrane selektywnie w ciągu roku [w t]}}{\text{odpady zebrane ogółem w ciągu roku [w t]}} \times 100$$

## LUDNOŚĆ (L)

### Ludność na 1 km<sup>2</sup> powierzchni ogólnej – gęstość zaludnienia

wskaźnik natężenia

$$= \frac{\text{liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{powierzchnia ogólna [w ha] \times 0,01}}$$

### Na 100 mężczyzn przypada kobiet – współczynnik feminizacji

wskaźnik natężenia

$$= \frac{\text{liczba kobiet (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{liczba mężczyzn (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 100$$

### Ludność w wieku poniżej 20 lat w % ogółu ludności

wskaźnik struktury

$$= \frac{\text{liczba ludności w wieku 0–19 lat (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 100$$

### Ludność w wieku 65 lat i więcej w % ogółu ludności

wskaźnik struktury

$$= \frac{\text{liczba ludności w wieku 65 lat i więcej (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 100$$

### Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – wskaźnik obciążenia ekonomicznego

wskaźnik natężenia

$$= \frac{\text{liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)} + \text{liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{liczba ludności w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 100$$

Określa się trzy podstawowe ekonomiczne grupy wieku:

- wiek przedprodukcyjny – mężczyźni i kobiety w wieku 0–17 lat,
- wiek produkcyjny – mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat,
- wiek poprodukcyjny – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej.

Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym.

### Współczynnik dynamiki demograficznej

wskaźnik natężenia

$$= \frac{\text{liczba urodzeń żywych (w ciągu roku)}}{\text{liczba zgonów (w ciągu roku)}}$$

### Przyrost naturalny na 1000 ludności

wskaźnik natężenia

$$= \frac{\text{liczba urodzeń żywych (w ciągu roku)} - \text{liczba zgonów (w ciągu roku)}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}} \times 1000$$

### Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

wskaźnik natężenia

$$= \frac{\text{zameldowania na pobyt stały (w ciągu roku)} - \text{wymeldowania z pobytu stałego (w ciągu roku)}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}} \times 1000$$

Migracje wewnętrzne na pobyt stały – zmiany miejsca zamieszkania w obrębie kraju, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy, w tym – w przypadku gmin miejsko-wiejskich – zmiany miejsca zamieszkania w obrębie gminy, tj. z terenów wiejskich na miejskie lub odwrotnie.

Migracje zagraniczne na pobyt stały – wyjazdy za granicę i przyjazdy do kraju w celu osiedlenia się (zamieszkania na stałe).

## RYNEK PRACY (RP)

### Pracujący na 1000 ludności

wskaźnik natężenia

$$= \frac{\text{liczba pracujących (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 1000$$

### Bezrobotni zarejestrowani na 1000 ludności w wieku produkcyjnym

wskaźnik natężenia

$$= \frac{\text{liczba bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{liczba ludności w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 1000$$

Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się mężczyzn w wieku 18–64 lata i kobiety w wieku 18–59 lat.

## INFRASTRUKTURA KOMUNALNA (IK)

### Sieć rozdzielcza wodociągowa na 100 km<sup>2</sup> w km

wskaźnik natężenia

$$= \frac{\text{długość sieci rozdzielczej wodociągowej (stan w dniu 31 grudnia) [w km]}}{\text{powierzchnia ogólna [w ha] \times 0,01}} \times 100$$

W analogiczny sposób należy liczyć wskaźniki dla pozostałych sieci rozdzielczych – kanalizacyjnej i gazowej.

### Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m<sup>3</sup>

wskaźnik natężenia

$$= \frac{\text{zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) [w m<sup>3</sup>]} }{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

### Zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w kWh

wskaźnik natężenia

$$= \frac{\text{zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) [w MWh] \times 1000}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

## MIESZKANIA (M)

### **Przeciętna liczba izb w mieszkaniu w zasobach mieszkaniowych**

*Średnia arytmetyczna*

$$= \frac{\text{liczba izb w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)}}$$

### **Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych**

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)}}$$

### **Przeciętna liczba osób na 1 izbę w zasobach mieszkaniowych**

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{liczba izb w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)}}$$

### **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych w m<sup>2</sup>**

*Średnia arytmetyczna*

$$= \frac{\text{powierzchnia użytkowa mieszkań w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia) [w m<sup>2</sup>]}{\text{liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)}}$$

### **Przeciętna powierzchnia użytkowa w zasobach mieszkaniowych na 1 osobę w m<sup>2</sup>**

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{powierzchnia użytkowa mieszkań w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia) [w m<sup>2</sup>]}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}}$$

### **Mieszkania na 1000 ludności**

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 1000$$

### **Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w wodociąg w % ogółu mieszkań**

*wskaźnik struktury*

$$= \frac{\text{liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych wyposażonych w wodociąg (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{ogólna liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 100$$

*W analogiczny sposób należy liczyć wskaźniki dla mieszkań wyposażonych w pozostałe instalacje – ustęp splukiwany, łazienkę, gaz z sieci i centralne ogrzewanie.*

### **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{liczba mieszkań oddanych do użytkowania (w ciągu roku)}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}} \times 1000$$

### **Izby w mieszkaniach oddanych do użytkowania na 1000 ludności**

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{liczba izb w mieszkaniach oddanych do użytkowania (w ciągu roku)}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}} \times 1000$$

### **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m<sup>2</sup>**

*Średnia arytmetyczna*

$$= \frac{\text{powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania (w ciągu roku) [w m<sup>2</sup>]}{\text{liczba mieszkań oddanych do użytkowania (w ciągu roku)}}$$

## EDUKACJA (E)

### Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci danej grupy wieku

*wskaźnik struktury*

$$= \frac{\text{liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w wieku 3–6 lat (stan na początku roku szkolnego)}}{\text{liczba ludności w wieku 3–6 lat (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 1000$$

### Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w %

*wskaźnik struktury*

$$= \frac{\text{liczba uczniów w szkołach podstawowych niezależnie od wieku (stan na początku roku szkolnego)}}{\text{liczba ludności w wieku 7–14 lat (stan w dniu 31 grudnia)*}} \times 100$$

W 2010 r. – ludność w wieku 7–12 lat.

### Uczniowie w szkołach podstawowych (bez szkół specjalnych) na 1 oddział

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{liczba uczniów w szkołach podstawowych (stan na początku roku szkolnego)}}{\text{liczba oddziałów w szkołach podstawowych (stan na początku roku szkolnego)}}$$

### Uczniowie w szkołach podstawowych (bez szkół specjalnych) na 1 nauczyciela

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{liczba uczniów w szkołach podstawowych (stan na początku roku szkolnego)}}{\text{liczba nauczycieli w szkołach podstawowych (stan na początku roku szkolnego)}}$$

## INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA (IS)

### Liczba ludności na 1 przychodnię

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{liczba przychodni (stan w dniu 31 grudnia)}}$$

### Liczba ludności na 1 aptekę i punkt apteczny

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{liczba aptek (stan w dniu 31 grudnia) + liczba punktów aptecznych (stan w dniu 31 grudnia)}}$$

### Księgozbiór bibliotek publicznych na 1000 ludności w wol.

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 grudnia) [w wol.]}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 1000$$

### Wypożyczenia księgozbioru bibliotek publicznych na 1 czytelnika w wol.

*średnia arytmetyczna*

$$= \frac{\text{wypożyczenia księgozbioru bibliotek publicznych (w ciągu roku) [w wol.]}}{\text{liczba czytelników bibliotek publicznych (w ciągu roku)}}$$

### Miejsca noclegowe w obiektach noclegowych turystyki na 10 tys. ludności

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{liczba miejsc noclegowych w obiektach noclegowych turystyki (stan w dniu 31 lipca)}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}} \times 10000$$

## PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ (PG)

### Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1000 ludności

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 1000$$

### Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w rejestrze REGON na 1000 ludności

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w rejestrze REGON (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 1000$$

## BUDŻETY GMIN (BG)

**Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.**

Obliczając wskaźniki na 1 mieszkańca dla Polski, makroregionu, województwa, regionów i podregionów należy ogólną liczbę ludności pomniejszyć o liczbę ludności zamieszkałej w miastach na prawach powiatu.

### Dochody ogółem na 1 mieszkańca w zł

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{dochody ogółem (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

### Dochody własne na 1 mieszkańca w zł

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{dochody własne (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

### Wydatki ogółem na 1 mieszkańca w zł

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{wydatki ogółem (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

### Wydatki bieżące na 1 mieszkańca w zł

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{wydatki bieżące (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

### Wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca w zł

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{wydatki inwestycyjne (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

## UZUPEŁNIAJĄCE DANE DLA POWIATÓW (DP)

### RYNEK PRACY

#### Pracujący w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie w % ogółu pracujących

wskaźnik struktury

$$= \frac{\text{liczba pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{ogólna liczba pracujących (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 100$$

W analogiczny sposób należy liczyć wskaźniki dla pracujących w:

- przemyśle i budownictwie,
- handlu; naprawie pojazdów samochodowych; transporcie i gospodarce magazynowej; zakwaterowaniu i gastronomii; informacji i komunikacji,
- działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsłudze rynku nieruchomości,
- pozostałych usługach.

#### Pracujący na 1000 ludności

wskaźnik natężenia

$$= \frac{\text{liczba pracujących (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 1000$$

#### Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok w % ogółu bezrobotnych

wskaźnik struktury

$$= \frac{\text{liczba bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{ogólna liczba bezrobotnych (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 100$$

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok stanowi sumę bezrobotnych pozostających bez pracy przez okres 12–24 miesięcy oraz powyżej 24 miesięcy.

#### Bezrobotni zarejestrowani w wieku 24 lata i mniej w % ogółu bezrobotnych

wskaźnik struktury

$$= \frac{\text{liczba bezrobotnych w wieku 24 lata i mniej (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{ogólna liczba bezrobotnych (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 100$$

#### Stopa bezrobocia rejestrowanego w %

wskaźnik struktury

$$= \frac{\text{liczba bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{liczba cywilnej ludności aktywnej zawodowo (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 100$$

#### Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł

średnia arytmetyczna

$$= \frac{\text{kwota wynagrodzeń brutto w roku [w tys. zł]} \times 1000}{\text{przeciętna liczba zatrudnionych w roku} \times 12}$$

#### Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Polska = 100; województwo = 100)

relacja do średniej krajowej (wojewódzkiej)

$$= \frac{\text{przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto dla danej jednostki podziału terytorialnego [w zł]}}{\text{przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto dla Polski (województwa) [w zł]}} \times 100$$

### INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

#### Drogi gminne o nawierzchni twardej na 100 km<sup>2</sup> w km

wskaźnik natężenia

$$= \frac{\text{długość dróg gminnych o nawierzchni twardej (stan w dniu 31 grudnia) [w km]}}{\text{powierzchnia ogólna [w ha]} \times 0,01} \times 100$$

W analogiczny sposób należy liczyć wskaźnik dla dróg powiatowych.

## EDUKACJA

### Dzieci w wieku 3–5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci danej grupy wieku

*wskaźnik struktury*

$$= \frac{\text{liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w wieku 3–5 lat (stan na początku roku szkolnego)}}{\text{liczba ludności w wieku 3–5 lat (stan w dniu 31 grudnia)}} \times 1000$$

## INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

### Liczba ludności na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{ogólna liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)}}{\text{liczba przychodni (stan w dniu 31 grudnia) + liczba praktyk lekarskich (stan w dniu 31 grudnia)}}$$

## BUDŻETY POWIATÓW

Obliczając wskaźniki na 1 mieszkańca dla Polski, makroregionu, województwa, regionów i podregionów należy ogólną liczbę ludności pomniejszyć o liczbę ludności zamieszkałej w miastach na prawach powiatu.

### Dochody ogółem na 1 mieszkańca w zł

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{dochody ogółem (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

### Dochody własne na 1 mieszkańca w zł

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{dochody własne (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

### Wydatki ogółem na 1 mieszkańca w zł

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{wydatki ogółem (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

### Wydatki bieżące na 1 mieszkańca w zł

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{wydatki bieżące (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

### Wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca w zł

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{wydatki inwestycyjne (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$



## BUDŻETY MIAST NA PRAWACH POWIATU

Obliczając wskaźniki na 1 mieszkańca dla Polski, makroregionu, województwa, regionów i podregionów należy ogólną liczbę ludności pomniejszyć o liczbę ludności zamieszkałej w powiatach ziemskich.

### **Dochody ogółem na 1 mieszkańca w zł**

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{dochody ogółem (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

### **Dochody własne na 1 mieszkańca w zł**

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{dochody własne (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

### **Wydatki ogółem na 1 mieszkańca w zł**

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{wydatki ogółem (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

### **Wydatki bieżące na 1 mieszkańca w zł**

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{wydatki bieżące (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$

### **Wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca w zł**

*wskaźnik natężenia*

$$= \frac{\text{wydatki inwestycyjne (w ciągu roku) [w zł]}}{\text{liczba ludności (stan w dniu 30 czerwca)}}$$